

ЛІТЕРАТУРА

(українська та зарубіжна)

8 клас

Завдання
для перевірки результатів навчання
учнів/учениць за темою
«Пісня про Роланда»
за підручником авторського колективу
Ольги Ніколенко
(К.: ВЦ «Академія», 2024)

Авторка – вчителька Олена Гвоздікова

«Поєднайте пари»

Поєднайте слова з їхніми значеннями.
Охарактеризуйте лицаря, якого не згадано в завданні.

Меч
Роланда

Король
Сарагоси

Дюрандаль

Меч
Олів'єра

Кінь
Роланда

Оліфант

Володар
Франції,
названий
епітетом
«сивобородий»

Ганелон

Вельянтиф

Вітчим
Роланда,
феодал,
підданий
короля

Альтеклер

Ріг
Роланда

Монжуа

Марсілій

Бойовий
клич
французів

Карл

Поясніть слова

Поєднайте слова з їх значеннями.

Маври

одне із германських племен

Сакси

народ, який із часів Середньовіччя жив у південно-західній Європі, на Піренейському півострові

Баски

назва арабів та берберів північно-західної Африки, які сповідували іслам в період VII—XVII ст., термін також використовували в середні віки щодо будь-якої людини негроїдної раси

Васал

військовий підрозділ, що охороняє військо в поході з фронту до тилу або вздовж фронту

Ар'єргард

у середні віки в Західній Європі феодал, який був залежним від іншого, більш могутнього феодала-сеньйора (сюзерена)

Знайдіть слова

Відшукайте слова, які визначають якості
справжнього лицаря.

З	Я	Я	А	П	І	Б	Ч	Е	С	Т	Ь	Б	К	Ф	Х
К	Ц	Є	С	М	І	Л	И	В	І	С	Т	Ь	Ґ	І	Н
Ї	К	Ґ	Ґ	Н	С	В	І	Д	В	А	Г	А	Ь	Щ	Т
Т	П	Ф	С	А	М	О	П	О	Ж	Е	Р	Т	В	А	І
Й	І	Г	Д	О	Б	Л	Е	С	Т	Ь	Г	Л	Ю	П	І
Ї	Г	Б	Л	А	Г	О	Р	О	Д	С	Т	В	О	П	Р
Л	Е	У	Є	Є	Т	З	Н	В	І	Р	Н	І	С	Т	Ь
Ш	Л	Я	Х	Е	Т	Н	І	С	Т	Ь	Ж	Т	И	Ґ	И
В	А	П	Ш	Щ	Р	Г	І	Д	Н	І	С	Т	Ь	Н	П
Я	К	В	І	Д	Д	А	Н	І	С	Т	Ь	Ґ	Щ	М	Я
Б	Л	Г	Е	І	Ш	Ю	Л	А	Ю	Н	Ш	Й	З	Я	О

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Історична правда та художній вимисел

У французькому героїчному епосі «Пісня про Роланда» поєдналися міф і правда, історія і вигадка. Розподіліть історичні факти і художній вимисел, які переплелися у творі.

Історична правда

Похід Карла Великого до Іспанії 778 року тривав короткий час.

Похід Карла Великого тривав 7 років.

Загинув у бою граф Бретані Хруотланд.

Загинув у бою граф Роланд – племінник Карла.

Нападники-мусульмани покарані.

Повернення Карла, його велика битва і покарання маврів за смерть своїх васалів.

Художній вимисел

На франків напало стотисячне військо сарацинів-мусульман.

15 серпня 778 року на ар'єргард Карла Великого напали християни-баски.

Битва в Ронсевальській ущелині – незначний історичний епізод.

Битва в Ронсевальській ущелині набула всенародного значення.

Нападники-баски втекли не покарані.

Особливості сюжету та композиції «Пісні про Роланда»

Поєднайте елементи сюжету з подіями, які зображені у французькому героїчному епосі «Пісня про Роланда»

Зав'язка

битва у Ронсевальському міжгір'ї, коли гинуть французькі пери і Роланд

Розвиток дії

Карл повертає свої основні загони на Ахен

велична перемога французів над маврами

широка картина релігійної війни, яку веде Карл Великий за утвердження християнських ідей

посольство Бланкандріна від царя Марсілія

Кульмінація

хрещення жителів Сарагоси

посольство Ганелона в табір маврів

Розв'язка

повернення Карла із військом в Ахен

друга битва французів проти маврів: Карл помстився за смерть своїх вірних синів

Роланд з ар'єргардом залишається прикривати відхід короля

Обрамлення

суд над Ганелоном

«Вірю – Не вірю»

Перевірте, чи уважно ви прочитали уривки з «Пісні про Роланда». Правильні твердження позначте позначкою зеленого кольору, а хибні – червоного.

Вірю

Не вірю

Отримавши смертельне поранення, Олів'єр продовжував нищити ворогів.

Роланд знепритомнів, побачивши смертельно пораненого друга.

Перед смертю Олів'єр забуває бойовий клич французького війська.

Олів'єр розлютився на Роланда, що той вчасно не засурмив про допомогу, і вдарив його.

Роланд вороже відповів на удар Олів'єра.

Перед смертю Олів'єр втратив зір.

Роланд простив другові його хибний удар.

Сурми війська Карла довго не відгукувалися на поклик Роланда.

Турпін вірив, що Карл помститься за загиблих воїнів.

Архієпископ Турпін відмовився воювати з Роландом.

На полі бою разом із Роландом залишилось п'ять французьких воїнів.

Стріли маврів пошматували панцир і пробили щит Роланда.

Вікторина

Перевірте ваше розуміння уривків із «Пісні про Роланда».

1. Як Олів'єр реагує на свою смертельну рану?

- А) плачучи, він просить допомоги;
- Б) відступає з поля бою;
- В) з люттю кидається в жорстоку січу;
- Г) звертається до Бога з молитвою.

2. Що Роланд бачить, глянувши в обличчя пораненого Олів'єра?

- А) усмішку друга;
- Б) сльози від болю;
- В) знекровлене й бліде обличчя;
- Г) рішучий вираз обличчя.

3. Чому Олів'єр помилково вдарив Роланда в шолом?

- А) сплутав Роланда з ворогом;
- Б) був засліплений гнівом;
- В) не бачив Роланда через втрату зору;
- Г) не впізнав Роланда через темряву.

4. Як Роланд відреагував на удар Олів'єра?

- А) почав бій із Олів'єром;
- Б) пробачив Олів'єрові, але залишився ображеним;
- В) попросив допомоги у інших воїнів;
- Г) здивувався і спитав з ніжністю, чи удар був навмисним.

Вікторина

Перевірте ваше розуміння уривків із «Пісні про Роланда».

5. Як завершилась зустріч Роланда і Олів'єра після помилкового удару?

- А) вони почали бійі з ворогами разом;
- Б) повернулися до табору французького війська;
- В) вирішили шукати медичну допомогу;
- Г) обнялися і попрощалися з любов'ю.

6. Які почуття викликав у Роланда наступ ворога?

- А) відчуття гордості, сили та відваги;
- Б) страх і бажання втекти;
- В) смуток і бажання здатися;
- Г) байдужість і нерішучість.

7. Як Роланд поведився в бою після того, як побачив наступ ворога?

- А) він вирішив захищатися на місці;
- Б) зупиняється, щоб обміркувати план;
- В) кидається вглиб війська сарацинів;
- Г) намагається знайти короля Карла.

8. Що говорить Роланд архієпископу Турпіну про їхню спільну боротьбу?

- А) «Ви піший, а я на коні, тому залишу вас тут»;
- Б) «Я залишу вас і знайду підмогу»;
- В) «Потрібно негайно відступити»;
- Г) «Залишусь з вами, вас не кину, поділимо і радості, і горе».

Вікторина

Перевірте розуміння уривків із «Пісні про Роланда».

9. Що зробив Роланд, коли відчув наближення смерті?

- А) покликав на допомогу своїх товаришів;
- Б) попросив у Бога відпущення гріхів;
- В) сховався в горах;
- Г) сховався під сосною.

10. Для чого Роланд, зустрічаючи смерть, поклав під себе свій меч і ріг?

- А) щоб святині лицаря не потрапили до рук невірних сарацинів;
- Б) щоб подумали, що він беззбройний і не може заподіяти шкоди;
- В) виконав традиційний ритуал смерті лицаря;
- Г) щоб зберегти ці речі від мародерів.

11. Який вчинок Роланда засвідчує те, що він справжній герой?

- А) відмова сурмити у ріг на початку битви;
- Б) помираючи, Роланд не віддав свого меча і ліг обличчям до ворога як переможець;
- В) засурмив у ріг, розуміючи, що майже всі його воїни загинули;
- Г) запропонував свого вітчима Ганелона послати до Марсилія.

12. В образі головного героя «Пісні про Роланда» поєднані ...

- А) лицарська доблесть і зрада; Б) героїзм і відданість;
- В) любов і ненависть; Г) мудрість і невігластво.